

נוסחאות וסדר התפילות לימי חול ושבֿת קודש ומועדי השנה עם מקורותיהם וטעמיהם

ברכות השחר

- א. נוהגים לומר מודה אני אחר ברכת על נטילת ידים.
- ב. שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך.
- ג. וברא בו נקבים וכו', תיבת וברא מלרע.
- ד. שאם יסתם אָתָּד מהם או אם יפתח אָתָּד מהם ואין אומרים אָתָּד.
- ה. אי אפשר להתקיים אפילו שעה אָתָּת.
- ו. רבון כל המעשים אדון כל הנשמות ברון אתה ד' וכו'.

- א. כך כתב החיד"א בקשר גודל (סי' א
אות א) הביאו הכה"ח (סי' א ס"ק ד)
שבמודה אני יש אומרים שצריך נטילת
ידים, וכן כתב היעב"ץ בסידורו והובא זה
בספר כתור שם טוב (ח"א עמוד א
בהערות), וכך המנהג אצלנו להחמיר בזה,
וכמו שהובא זה בספר זכרון אליהו (עמוד
שעא).
- ב. כך צריך לומר, כמו שכתוב באיכה
(פרק ג פסוק כג) חַדְשִׁים לְבָקָרִים, רַבָּה
אָמוֹנְתְּךָ, וכבר העיר זה בכה"ח (סי' א ס"ק
ה) בשם הקיצור שו"ע ע"ש.
- ג. בהרבה סידורים בזמנינו כתבו וברא
מלעיל שכך הוא ע"פ הדקדוק, אבל אין
מנהגינו לדקדק כך, אלא אומרים וברא
מלרע.
- ד. כך הנוסח בסידורים עתיקים, ולא
כהרבה סידורים שבימינו שכתבו אָתָּד
מהם.
- ה. כך כתב הבאר היטב (סי' ו ס"ק ב)
שיש לומר אי בצירי, וכמו שכתב בירמיה
(פרק ה פסוק ז) אֵי לְזֹאת אֶסְלַח לָךְ, וכן
במשלי (פרק לא פסוק ד) וּלְרוֹזְנִים אֵי שָׁכַר,
וכך הנוסח בסידורים עתיקים. ומה שכתבנו
שאומרים תיבת אחת האל"ף בסגול, כך
מנהגינו, וכך כתוב בסידור חוקת עולם.
- ו. כך כתוב במסכת ברכות (דף ס ע"ב),
וגם הכה"ח (סי' מו ס"ק ו) כתב כך, ושעל
פי הסוד צריך שיהיו בברכה הזאת מ"ז
תיבות ע"ש, ובאמת שבסידורים הספרדים
העתיקים כמו בית עובד ותפילת החודש,
יש בו הוספת תיבות אחר רבון כל
המעשים, ומ"מ מנהגינו כמו שכתב הכה"ח
הנ"ל, וכך כתוב בסידור חוקת עולם.